

kográfiai Intézet igazgatójának sajtótájékoztatója szerint a szlovén nyelvű könyvet a cirillbetűs változat követ majd. Az év végéig jelenik meg az első kötet macedón változata, a jövő év első felében pedig az Enciklopédia albán és magyar nyelvű kiadása is.

ÚJ TÉVÉFILMEK. Több mint száztagú színészegyüttes vesz részt *Az AVNOJ napjai* című televíziós dokumentumjáték-sorozat forgatásában. Május folyamán vették filmszalagra az ülésezés kulcsjeleneteit, mégpedig ugyanabban a teremben, ahol negyven évvel ezelőtt, november 29-én kiáltották az új Jugoszláviát.

A sorozat négy részből áll, és a jajcei eseményeket követi a város 1943 őszén történt felszabadulásától a történelmi november 30-áig. Bemutatja a világhírvélemény reagálását is ezekre, a számunkra sorsdöntő eseményekre.

A rendező Sava Mrnak, a forgatókönyvíró Milenko Vučetić, a főbb szerepeket pedig Marko Todorović (Tito), Mika Viktorović, Petar Ternovšek, Branko Pleša és mások játsszák.

Új tévéfilm készült az Újvidéki Televízióban is. Deák Ferenc forgatókönyve alapján Vicsék Károly rendezte a *Fajkutya ideje* című filmet, amelynek főbb szerepeit Kerekes Valéria, Pásthly Máttyás és Soltis Lajos játssza.

KRLEŽA FOLYÓIRATAINAK HASONMÁS KIADÁSAI. A szarajevói Osiobodenje és a zágrábi Mladost kiadóvállalat Krleža valamennyi folyóiratának hasonmáskiadására készül, amivel a szerző összes műveinek kiadását szeretné lezárni.

Enes Čengić, Krleža jogörököse szerint elsőnek a *Plamen* című folyóirat hasonmáskiadása készül el, mintegy 600 oldalnyi terjedelemben. A kötet öszre a belgrádi könyvvásáron kerül bemutatásra. Ezután következne a *Književna republika*, a *Danas* és a *Pečat* anyagának a közlése.

AZ IRODALOM ÉS A KORSZERŰ MÉDIUMOK. Ez volt az idei Fruška gora-i írótalálkozó központi

témája, amely a vártnál is nagyobb érdeklődésre talált a vajdasági író-egyesület tagsága körében. Több mint harminc beszámoló és hozzászólás hangzott el az író és a rádió, a tévé és a filmgyártás együttműködésének lehetőségeiről. A tanácskozás sikerét bizonyítja, hogy anyagát hamarosan négy vajdasági folyóirat, a *Stav*, a *Dometi*, az *Ulaznica* és a *Rukovet* közös kiadványban teszi közzé. Boško Ivkov íróegyesületi elnök zárószavában is azt hangsúlyozta, hogy folytatni kell az együttműködést az irodalmi értékek átgondoltabb és rendszeresebb érvényesítése végett.

MEGVONT BIZALOM. A Vajdasági Szocialista Ifjúsági Szövetség Tartományi Választmányának Elnöksége május 9-i értekezletén megvonta a bizalmat az Új Symposion című ifjúsági folyóirat főszerkesztőjétől és a szerkesztőségtől. A bizalommegvonás annak következménye, hogy a SZISZ Elnöksége elfogadta a folyóirat kiadói tanácsának és a Forum Hetilapok KSZ-alapszervezetének az 1982. évre szóló elemzését, aminek alapján kimondta, hogy: „A nyilvánvaló sikerek és eredmények mellett a vizsgált időszakban a folyóirat szerkesztősége néhány szembeötlő hibát is elkövetett a szerkesztéspolitikában, s ezek nem véletlenszerű melléfogások, hanem meghatározott tendenciaként jutnak kifejezésre, és nem minősíthetők másnak, mint a szerkesztőségi tagok zöme eszmei érzéketlensége és politikai éretlensége következményének...”

TIŠMA KÜLFÖLDÖN. Aleksandar Tišma ismét jugoszláv író műveiből egy berlini és egy prágai kiadóvállalat jelentetett meg legutóbb.

A berlini Volk und Welt kiadó prózagyűjteményt tett közzé szocialista országok íróinak műveiből. Hazánkat ebben a kötetben Tišma *A lakás* című elbeszélése képviseli. (Magyar nyelven a Híd közölte.)

A prágai Odeon vállalat, a Jelenkori Világpróza sorozatban, Tišmának *A pogányság iskolája* című elbeszélése

kötetét adta ki. Itt emlékeztetünk arra, hogy — mint ismeretes — az úvidéki Forum Tišma válogatott elbeszéléseinek magyar nyelvű kiadását tervezi.

HÁSEK ÉVFORDULÓ. Jaroslav Hašek, a *Svejk*, a *jó katon*a című regény világhírű szerzője születésének centennáriumát ünneplik Csehszlovákia-szerte. Ez a jubileum az UNESCO naptárában is helyet kapott.

A Prága környéki Dobrzisban a cseh irodalom e nagyjának szentelt nemzetközi tudományos ülésszak volt. A színházak, a televízió és a filmszínházak műsora egész évben az évforduló jegyében lesz, ezenkívül egész sor más nemzeti és nemzetközi rendezvényt terveznek.

A *Svejk*, a *jó katonát* a világ 53 nyelvére fordították le. Csehszlovákiában több tucat kiadást ért meg sokmillió példányszámban. A mű alapján több film készült.

MEGHALT MIŠKO KRANJEC. Hetvenöt éves volt. A szlovén elbeszélő próza új típusának egyik megteremtőjeként tartotta számon a kritika.

Munkáscsaládban született 1908. szeptember 15-én, Velika Polanán. Gyermekkorának meghatározó élménye a Muramellék mocsárvilágának megismerése (szép, nosztalgikus emlékezéseiben örökíti meg: *Mladost v močvirju* — Gyermekévek a mocsárvilágban, 1962). Apját korán elveszti, Ljubljanába kerül afféle „szegénydiákként”, magánórákat ad, ebből tartja fenn magát. Tanár akar lenni, de bekerül a művészetek vonzásába (zenével és festészettel is foglalkozott), írni

kezd és a kritika hamarosan felismeri benne a „született” elbeszélőt. A *Ljudska pravica* c. lap szerkesztője lesz. 1938-ban a Szlovén Kommunista Párt jelöltjeként indul a muraszombati és lendvai járási választásokon. 1941-ben ott van az ellenállás szervezői közt, majd csatlakozik a stájerországi partizánalakulatokhoz. A háború után ismét szerkesztő, újságíró, képviselő, heves irodalmi és politikai viták tevékeny részvevője, de mindenekelött elkötelezett író.

Világéletében realista volt. Írói gyakorlatában azonban korántsem szigorúan zárt esztétikai modellként értelmezi a realizmus „örök” voltát, hisz nincs is tán szlovén elbeszélő, akinek a realizmusában annyi romantikus árnyalat volna, mint az övében.

Hallatlanul termékeny volt, terjedelmes életművet hagyott hátra. Két regénytrilógiát is írt (*Pisarna* — *Pod zvezdo* — *Zemlja se z nami premika* — Iroda — A csillag alatt — Forog velünk a föld, 1950—1956; *Rdeči gardist* — A vörösgárdista, 1964—1967), a szlovén olvasók körében azonban inkább a *Povest o dobrih ljudeh* — Jó emberekről mesélek, (1940) és főképp a *Strici so mi povedali* — Bácsikáim mesélték, (1974) című kötetei megjelenése után lett igazán népszerű.

Három antologikus nagy elbeszélése, a *Na valovih Mure* — A Mura hullámain, a *Režonja na svojem* — Režonja a maga földjén és a *Grlice* — Gerlék című magyar fordításban is megjelent.

A Szlovén Tudományos és Művészeti Akadémia tagja volt. Háromszoros Prešeren-díjas. Megkapta az egyik legrangosabb társadalmi elismerést, az AVNOJ-díjat is.